

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1, 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są osoby **w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowatowanych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Dane BAEL od 2010 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami badań dla okresów wcześniejszych, publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerw w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych); jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące; ponad

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1, 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. The survey does not include institutional households.

The LFS data since 2010 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011. The data are not fully comparable to the surveys' results for the previous periods published in the previous edition of the Yearbook.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed persons** are persons, who during the reference week:

- performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or family-owned business outside agriculture,
- formally had a work, but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in employment did not exceed 3 months; the additional criterion in case of employment as

to w BAEL przyjmuje się, że jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

2) za **bezrobotne** uznaje się osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1-2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdań wyczości z badań prowadzonych poprzez przedsiębiorstwa i jednostki sfery budżetowej oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and out-workers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.

2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfill three conditions:

- *within the reference week were not employed,*
- *within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,*
- *were available for work within a 2-week period following the reference week.*

The unemployed also include persons who found and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The employment rate is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The unemployment rate calculated as the share of unemployed (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sum of components in tables 1-2 can differ from the amount given in the item “total”.

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports from enterprises and budgetary sphere entities as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Dane o pracujących dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009; patrz ust. 5 na str. 126,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według

2. Data regarding employment concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) *employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);*
- 2) *employers and own-account workers, i.e.:*
 - a) *owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005-2009; see item 5 on page 126,*
 - b) *owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,*
 - c) *other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;*
- 3) *outworkers;*
- 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- 5) *members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);*
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker; **part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. *Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.*

4. Data concerning employment on a given day are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII in

stanu w dniu 31 XII w latach 2005-2009 wyznaczono na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005-2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha z produkującymi **wyłącznie** na własne potrzeby;
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 25.

8. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego miejsca pracy pracownika i rodzaju działalności, natomiast w pozostałych tablicach — według siedziby przedsiębiorstwa (jednostki).

9. Prezentowane dane o pracujących, z wyjątkiem tabl. 3 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń,

2005-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) *in 2005-2009 are not included the following employed persons:*
 - a) *on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;*
 - b) *on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;*
- 2) *since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).*

Data regarding employed persons on private farms in agriculture since 2010 are not strictly comparable to those for previous year.

6. *Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:*

- 1) ***the employment, on a given 31 XII**, of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;*
- 2) ***the average paid employment** — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

7. *Data grouped according to sections were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.*

8. *In table 3 data are presented by actual workplace of employed person and type of activity, in other tables — by seat of enterprise (unit).*

9. *Presented data on employed persons, excluding table 3, do not include: foundations,*

partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Dane o pracujących nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

11. Wolne miejsca pracy to miejsca powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czyni starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

12. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz

associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional local government, individual farmers, clergy and economic entities employing up to 9 persons.

Data on employed persons do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

10. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as – for record-keeping purposes – persons, who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacation and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a survey year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

11. Vacancies job are created due to labour turnover or newly established fulfilling simultaneously three criteria:

- 1) they are actually free to take on the reporting day,
- 2) employer made attempts to find persons willing to take the job,
- 3) in case of finding adequate persons, the employer would be ready to employ them immediately.

12. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the

wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

newly established units.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 645, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonywującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** oblicza się jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę bezrobocia rejestrowanego podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyznaczonych na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Dane od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 645, z późniejszymi zmianami).

Unemployment

1. *Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 645, with later amendments), are classified as unemployed.*

*An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.*

2. *The **registered unemployment rate** is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

The registered unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated on the basis of the Agricultural Census 2010.

Data since 2010 are not strictly comparable to those for previous years.

3. *Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 645, with later amendments).*

Warunki pracy

1. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkami przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie trwania podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Work conditions

1. *Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.*

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. **Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- during a business trip,
- during a training within the scope of common self-defence,
- at performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;
- 6) performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;
- 7) performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;
- 8) performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or cooperation at conducting them;
- 9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;
- 10) serving supplementary forms of military service;
- 11) education at the National School of Public Administration by students who receive scholarships.

3. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m. in. według **wydarzeń** bezpośrednio je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia** opracowano na podstawie sprawozdawczości; przy czym dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane oraz pozostałego sprzątnięcia); edukacja (w zakresie szkół wyższych); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdro-

4. A **fatal accident at work** is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.e., according to the **events** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents.

Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

6. Information regarding **persons working in hazardous conditions** i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope of rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope of repair of computers and personal and household goods);

wotnej)); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiłkujące, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

7. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

8. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

9. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” — „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;*

3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

7. Evaluation of occupational risk is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.

8. A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

9. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and report" — "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (72). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ**
 – na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages		kwartały quarters					
			I	II	III	IV		
LUDNOŚĆ w tys.	1956	2021	1710	1711	1711	1709	1709	POPULATION in thous.
Mężczyźni	944	986	821	822	822	820	820	Men
Kobiety	1011	1036	889	890	890	888	888	Women
Aktywni zawodowo	1093	1131	941	943	935	952	934	Economically active persons
mężczyźni	599	624	523	525	522	524	523	men
kobiety	494	507	418	418	414	428	411	women
Pracujący	986	1026	866	841	858	895	870	Employed persons
mężczyźni	538	567	480	465	474	490	488	men
kobiety	447	459	386	375	384	404	382	women
Bezrobotni ^a	108	105	75	102	77	57	64	Unemployed persons ^a
mężczyźni	61	57	44	59	47	34	35	men
kobiety	46	48	31	43	30	23	29	women
Bierni zawodowo	862	890	769	768	776	757	775	Economically inactive persons
Mężczyźni	345	362	298	297	300	296	297	Men
Kobiety	517	528	471	471	476	461	478	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ								
w %	55,9	56,0	55,0	55,1	54,6	55,7	54,7	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	63,5	63,3	63,7	63,9	63,5	63,9	63,8	men
kobiety	48,9	48,9	47,0	47,0	46,5	48,2	46,3	women
Miasta	54,9	56,3	55,4	55,7	56,0	56,3	53,6	Urban areas
Wieś	56,8	55,8	54,7	54,7	53,5	55,3	55,5	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA								
w %	50,4	50,8	50,6	49,2	50,1	52,4	50,9	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	57,0	57,5	58,5	56,6	57,7	59,8	59,5	men
kobiety	44,2	44,3	43,4	42,1	43,1	45,5	43,0	women
Miasta	48,3	50,8	50,4	49,0	50,3	52,5	50,2	Urban areas
Wieś	52,4	50,7	50,9	49,3	50,1	52,3	51,5	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %.	9,9	9,3	8,0	10,8	8,2	6,0	6,9	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	10,2	9,1	8,4	11,2	9,0	6,5	6,7	men
kobiety	9,3	9,5	7,4	10,3	7,2	5,4	7,1	women
Miasta	12,1	9,7	9,0	12,0	10,6	6,8	6,4	Urban areas
Wieś	7,8	8,9	7,3	9,8	6,2	5,3	7,2	Rural areas

^a Osoby w wieku 15—74 lata.

^a Persons aged 15—74.

TABL. 2 (73).

**AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2016 R.
– na podstawie BAEŁ**

*ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE
AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2016 – on the LFS basis*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Eco- nomi- cally inactive persons</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaź- nik za- trudnie- nia <i>Em- ployment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- pLOY- ment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>em- ployed</i>	bezrobot- ni ^a <i>unem- ployed ^a</i>				
		w tys. <i>in thous.</i>					w % <i>in %</i>	
O G Ó Ł E M TOTAL	1709	934	870	64	775	54,7	50,9	6,9
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyj- nym ^b	1219	898	834	63	321	73,7	68,4	7,0
<i>of which of working age ^b</i>								
15—24 lata	231	74	58	16	158	32,0	25,1	21,6
25—34	297	242	219	23	55	81,5	73,7	9,5
35—44	286	249	240	9	37	87,1	83,9	3,6
45—54	251	211	202	9	40	84,1	80,5	4,3
55 lat i więcej	644	158	151	8	485	24,5	23,4	5,1
<i>and more</i>								
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe	360	285	269	16	74	79,2	74,7	5,6
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawodo- we	449	290	275	14	160	64,6	61,2	4,8
<i>Post-secondary and voca- tional secondary</i>								
Średnie ogólnokształcące	146	69	60	10	77	47,3	41,1	14,5
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	368	230	211	19	138	62,5	57,3	8,3
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego	385	60	54	5	326	15,6	14,0	8,3
<i>Lower secondary, primary, incomplete primary and without school education</i>								

^a Osoby w wieku 15—74 lata. ^b Mężczyźni 18—64 lata, kobiety 18—59 lat.

^a Persons aged 15—74. ^b Men aged 18—64, women aged 18—59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (74). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016	
				ogółem total	z liczby ogółem kobiety of total numer women
OGÓŁEM	729555	794127	817161	829185	405618
TOTAL					
sektor publiczny	189815	180572	165201	167629	109527
public sector					
sektor prywatny	539740	613555	651960	661556	296091
private sector					
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	278600	308062	308163	308129	149860
Agriculture ^b , forestry and fishing					
Przemysł	108761	103710	107469	109761	32476
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe	92150	85521	88282	90598	29625
of which manufacturing					
Budownictwo	24679	35656	33183	35243	3478
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	87694	95966	97874	99139	52580
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa	31753	31882	33910	35739	6979
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	7105	8092	8794	9063	6061
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja	3047	6043	7540	8355	2774
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	12771	13474	14070	13958	9566
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5924	7270	7486	7596	3544
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	17395	14166	17482	18081	9163
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1710	9286	11224	11302	5162
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	30345	33965	35345	35498	21010
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja	64885	66407	66980	67305	51571
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	40960	45036	48962	50500	39666
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6030	6313	6652	6789	4280
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa	7896	8799	12027	12727	7448
Other service activities					

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 128.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 128.

TABL. 4 (75).

PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which	
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy <i>employees hired on the basis of an em- ployment contract</i>	właściciele, współ- właściciele i bezpłatnie pomaga- jący członkowie rodzin <i>owners, co-owners including contributing family workers</i>
OGÓŁEM	2005 317939	313685	2877
TOTAL	2010 345994	341768	3107
.....	2015 344510	340781	2789
.....	2016 355662	352193	2626
sektor publiczny	155870	155870	–
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	199792	196323	2626
<i>private sector</i>			
w tym:			
<i>of which:</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4211	3809	34
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	99619	98846	759
<i>Industry</i>			
w tym przetwórstwo przemysłowe	74293	73537	742
<i>of which manufacturing</i>			
Budownictwo	15955	15664	291
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	47095	46072	811
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	14178	13964	214
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3498	3403	95
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	2569	2553	16
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7161	6898	14
<i>Financial and insurance activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5642	5555	87
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	4480	4437	43
<i>Administrative and support service activities</i>			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	34834	34834	–
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>			
Edukacja	64897	64782	115
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	40345	40220	125
<i>Human health and social work activities</i>			
Pozostała działalność usługowa	444	431	13
<i>Other service activities</i>			

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (76). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016	
				ogółem total	w tym pod- mioty o licz- bie pracują- cych powyżej 9 osób ^a of which entities em- ploying more than 9 per- sons ^a
OGÓŁEM TOTAL	360130	398413	390441	398183	334343
sektor publiczny	175747	163966	148956	149287	149287
public sector					
sektor prywatny	184383	234447	241485	248896	185057
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8919	8776	8561	8766	2683
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł	90658	99472	97829	101614	94582
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe	75257	73823	72426	76494	69896
of which manufacturing					
Budownictwo	18618	26435	22860	23817	15330
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	52903	65180	61079	61831	43246
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa	18423	15424	18493	18676	13242
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4205	5133	4913	5035	2928
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja	2320	2812	3080	3208	2335
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11325	10031	7798	7454	6690
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5164	5722	5764	5762	4551
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6824	9158	8662	8994	5191
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2821	4655	5032	5638	4214
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	29087	33559	33716	33665	33664
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja	63619	63212	62344	62215	61640
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	36973	39955	40135	40846	38395
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4865	5334	5254	5464	5235
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa	3406	3555	4922	5200	419
Other service activities					

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (77). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI ^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
		ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	2005	288494	148641	25191	15520
TOTAL	2010	316886	158586	24882	15401
	2015	315340	162429	25441	16950
	2016	327040	167858	25153	16486
sektor publiczny		142684	96155	13186	9100
public sector					
sektor prywatny		184356	71703	11967	7386
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		2663	644	1146	907
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		95804	27787	3042	1358
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe		70830	24239	2707	1254
of which manufacturing					
Budownictwo		14976	1401	688	195
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		43372	24999	2700	1898
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		13452	1952	512	141
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		2644	1944	759	478
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja		2397	849	156	88
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		6609	5203	289	213
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4452	1863	537	366
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		5096	2809	459	245
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		4166	1700	271	149
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		33640	19981	1194	597
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		54794	42714	9988	7353
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		37911	30802	2309	1710
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		4704	3007	1017	752
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa		360	203	71	28
Other service activities					

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo

^a Excluding economic entities employing up to 9 person. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (78). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a**
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
			kobiety women	podjemu- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	osoby, które po- przednio pracowały persons formerly employed	powracający z urlopów wychow- awczych ^b persons returning from child- -care leaves ^b	
OGÓŁEM	2005	51209	21718	9222	24400	1389	17,7
TOTAL	2010	50706	20093	9299	38444	1055	15,7
	2015	53190	24759	7766	32663	509	16,9
	2016	59667	27909	10635	35106	387	18,7
sektor publiczny		13650	8734	2341	8980	184	9,6
public sector							
sektor prywatny		46017	19175	8294	26126	203	26,0
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ry- bactwo		383	103	67	213	#	15,8
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		17540	6143	2420	10536	88	18,8
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe ... of which manufacturing		15130	5811	2097	8868	78	22,1
Budownictwo		5019	229	596	3190	6	33,8
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		13304	7880	3668	7271	57	32,0
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa.. Transportation and storage		2990	364	376	1799	8	23,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		669	439	106	386	4	25,5
Accommodation and catering ^Δ							
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		707	540	68	487	10	10,6
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		490	192	44	354	4	11,1
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		763	430	134	390	9	15,2
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		4369	2170	709	1810	4	135,1
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona na- rodowa; obowiązkowe zabezpiecze- nia społeczne		3528	1888	595	2334	62	10,3
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja		4355	3499	605	2885	64	8,0
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna .. Human health and social work activities		4468	3493	990	2758	61	12,2
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją		549	323	126	331	6	11,8
Arts, entertainment and recreation							

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospo-
darczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic
entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (79). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację retired or granted pension due to an inability to work or due to reha- bilitation	korzystają- cy z urlopów wychodzą- wawczych ^b persons granted child-care ^b	
				przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
OGÓŁEM	2005	45871	19592	5016	3666	3983	2183	15,5
TOTAL	2010	50410	20260	7971	2929	2671	1272	15,5
	2015	50466	21401	6646	3996	4587	677	16,0
	2016	51087	23933	4214	4270	4583	835	15,9
sektor publiczny		11907	7368	869	396	2723	288	8,3
public sector								
sektor prywatny		39180	16565	3345	3874	1860	547	22,0
private sector								
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..		307	64	39	15	50	#	12,6
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		14690	5010	1550	1286	1203	201	15,6
Industry								
w tym przetwórstwo przemysłowe		12440	4715	1303	1157	731	186	18,0
of which manufacturing								
Budownictwo		4854	242	313	338	170	30	32,5
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		11231	6953	1062	1487	293	224	26,6
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa		2219	271	112	233	145	9	17,4
Transportation and storage								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		609	392	31	70	18	16	22,8
Accommodation and catering ^Δ								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		823	622	98	119	113	24	12,1
Financial and insurance activities								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		430	188	35	27	119	7	9,6
Real estate activities								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		688	329	70	76	80	16	13,5
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		3510	2003	100	126	25	11	108,3
Administrative and support service activities								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		3319	1781	111	81	731	95	9,6
Public administration and defence; compulsory social security								
Edukacja		4106	3063	455	112	883	83	7,5
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		3423	2589	183	167	672	95	9,2
Human health and social work activities								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		447	270	31	31	75	19	9,3
Arts, entertainment and recreation								

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (80).

ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNO-KSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY ^a
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół of total number — school leavers			
			wyż- szych tertiary	policealnych i średnich zawodo- wych post- -secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general seconda- ry	zasadni- czych zawodo- wych basic vocatio- nal
OGÓŁEM	2005 8120	3859	3151	2456	932	1581
TOTAL	2010 6545	2953	2941	1503	860	1241
.....	2015 5688	2833	2660	1306	752	970
.....	2016 5394	2472	2612	1312	553	917
sektor publiczny	1777	1137	1312	242	108	115
public sector						
sektor prywatny	3617	1335	1300	1070	445	802
private sector						
w tym:						
of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	53	19	40	10	#	#
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł	1770	514	497	573	261	439
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe	1514	479	400	494	231	389
of which manufacturing						
Budownictwo	378	26	78	83	27	190
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	934	448	291	353	127	163
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa	106	19	48	36	10	12
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	48	32	10	22	8	8
Accommodation and catering ^Δ						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	45	32	39	3	3	—
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	25	9	13	6	#	#
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ...	109	56	102	5	—	2
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	60	18	23	12	11	14
Administrative and support service activities						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne	423	262	339	43	30	11
Public administration and defence; compulsory social security						
Edukacja	430	336	367	41	13	9
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	845	616	641	108	38	58
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekrea- cją	86	52	55	8	20	3
Arts, entertainment and recreation						

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (81). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO Utworzone I zLIKwidowane
W 2016 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a newly created ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which newly created jobs	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
w tys. in thous.							
OGÓŁEM TOTAL	0,8	0,4	0,3	25,8	13,5	11,1	7,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	0,0	–	0,0	0,3	0,1	0,1	0,0
Przemysł Industry	0,2	0,2	0,1	4,1	2,6	1,5	1,1
w tym przetwórstwo przemy- słowe of which manufacturing	0,2	0,2	0,1	3,7	2,3	1,4	1,0
Budownictwo Construction	0,2	0,0	0,0	3,4	1,0	0,8	0,5
Handel; naprawa pojazdów sa- mochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	0,0	0,1	0,0	9,8	5,3	5,2	3,6
Transport i gospodarka magazy- nowa Transportation and storage	0,1	0,0	0,0	1,4	0,7	0,3	0,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ .. Accommodation and catering ^Δ	0,1	0,0	0,0	0,6	0,2	0,1	0,1
Informacja i komunikacja Information and communication	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,2	0,1
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa Financial and insurance activities	0,0	–	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ... Real estate activities	0,0	–	0,0	0,2	0,0	0,1	0,1

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 10 (81). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE
W 2016 R. (dok.)**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy <i>Jobs</i>						
	wolne (stan w dniu 31 XII) <i>vacancies (as of 31 XII)</i>			nowo utworzone ^a <i>newly created ^a</i>		zlikwidowane ^a <i>liquidated ^a</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym nowo utworzone <i>of which newly created jobs</i>	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób <i>of total number in entities employing more than 9 persons</i>	ogółem <i>total</i>	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób <i>of which in entities employing more than 9 persons</i>	ogółem <i>total</i>	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób <i>of which in entities employing more than 9 persons</i>
w tys. <i>in thous.</i>							
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna	0,0	0,0	0,0	0,8	0,1	0,4	0,1
<i>Professional, scientific and tech- nical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	0,0	0,0	0,0	0,9	0,7	0,5	0,4
<i>Administrative and support ser- vice activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne	0,0	0,0	0,0	0,8	0,8	0,4	0,4
<i>Public administration and de- fence; compulsory social secu- rity</i>							
Edukacja	0,0	0,0	0,0	1,3	1,0	0,8	0,7
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	0,0	0,0	0,0	1,2	0,7	0,3	0,2
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0,0	0,0	0,0	0,4	0,1	0,2	0,1
<i>Arts, entertainment and recrea- tion</i>							
Pozostała działalność usługowa	–	–	–	0,1	0,0	0,1	0,0
<i>Other service activities</i>							

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 11 (82). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	156832	119709	107895	95596	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	78358	59385	52567	47184	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	53714	37500	26485	21745	previously not employed
absolwenci ^a	10635	8872	6141	4778	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	38445	29844	32493	29313	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	6954	3966	4023	3393	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	106831	61852	65635	58418	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku ...	13737	12669	9130	8012	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	.	.	17340	16413	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	2983	4149	4795	4363	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c w %	17,0	13,1	11,7	10,3	Registered unemployment rate ^c in %
Oferty pracy	536	722	1525	1764	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 129.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^c See general notes, item 2 on page 129.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 12 (83). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	148277	169386	138425	131264	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	67563	79958	64755	61099	Women
Dotychczas niepracujący	60236	59160	33633	28073	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	4767	4761	4882	4372	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	156197	166914	147399	143563	Persons removed from unemployment rolls
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	70580	78032	68504	66482	Women
Z tytułu podjęcia pracy	59042	57625	68653	68366	Received jobs

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 13 (84). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2015		2016	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	156832	78358	119709	59385	107895	52567	95596	47184
TOTAL								

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

24 lata i mniej	41871	21344	29530	15028	19179	9371	15337	7726
and less								
25—34	49776	27002	39416	21574	34280	19199	29935	17292
35—44	29170	15073	20261	10423	22066	11333	20241	10636
45—54	30121	13580	20536	9551	17164	7907	15252	6940
55 lat i więcej	5894	1359	9966	2809	15206	4757	14831	4590
and more								

TABL. 13 (84). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2015		2016	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	12671	8482	16698	11008	16644	11108	14685	9860
Policealne oraz średnie za- wodowe Post-secondary as well as vocational secondary	40390	23220	29441	15854	26315	14093	23375	12610
Średnie ogólnokształcące General secondary	14010	9755	15117	9387	12596	7653	11166	7040
Zasadnicze (zawodowe) Basic vocational	47071	20002	29821	11988	26712	10173	23161	8933
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary and incomplete primary	42690	16899	28632	11148	25628	9540	23209	8741
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}								
3 miesiące i mniej months and less	34587	14006	41599	18610	29943	12733	25963	10878
3— 6 3—6 months	20766	10517	20389	10677	15333	7800	12524	6280
6—12 6—12 months	20724	9758	19146	9502	15552	7339	13752	6870
12—24 12—24 months	23493	11834	19796	10049	16386	8194	15415	8067
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	57262	32243	18779	10547	30681	16501	27942	15089
WEDŁUG STAŻU PRACY^b BY WORK SENIORITY^b								
Bez stażu pracy No work seniority	53714	29440	37500	20760	26485	14516	21745	12136
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej and less	25532	13635	21607	11742	23810	12810	22365	12244
1— 5 1—5 years	26678	11875	23449	10646	22234	10284	20127	9667
5—10 5—10 years	16911	8189	12262	5715	12576	5761	11295	5230
10—20 10—20 years	20953	10537	13749	6411	12433	5491	11157	4854
20—30 20—30 years	11729	4483	8578	3307	7806	2938	6731	2464
powyżej 30 lat more than 30 years	1315	199	2564	804	2551	767	2176	589

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2016 r. wśród bezrobotnych było 22605 osób (w tym 8085 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a From the date of registering in a labour office. ^b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2016 among the unemployed were 22605 persons (of which 8085 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 14 (85). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					<i>Unemployed persons who:</i>
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	3582	1901	2140	2385	<i>Undertaking employment in intervention works</i>
w tym kobiety	1696	1057	1173	1265	<i>of which women</i>
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	2353	3445	1353	1564	<i>Undertaking employment in public works</i>
w tym kobiety	1047	1099	503	621	<i>of which women</i>
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	20827	35819	18857	19201	<i>Started training or internship with the employer</i>
w tym kobiety	11977	21966	10943	11208	<i>of which women</i>
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	.	1839	1423	1460	<i>Started a social useful works</i>
w tym kobiety	.	1074	876	897	<i>of which women</i>
Liczba zgłoszonych ofert pracy	44174	55016	56241	65495	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (86). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in per cent	
OGÓŁEM	212,8	514,5	354,3	399,7	100,0	TOTAL
w tym:						<i>of which:</i>
Zasiłki dla bezrobotnych	92,9	122,6	104,8	93,3	23,3	<i>Unemployment benefits</i>
Szkolenia	9,2	16,9	8,6	8,9	2,2	<i>Training</i>
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	21,0	138,1	75,9	81,7	20,4	<i>Means for starting of economic activity and equipping of workseat</i>
Roboty publiczne	10,9	25,0	9,9	12,6	3,1	<i>Public works</i>
Prace interwencyjne	9,9	9,4	10,9	11,9	3,0	<i>Intervention works</i>
Stypendia za okres stażu	39,3	153,6	101,2	101,0	25,3	<i>Scholarships for intership period</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 129.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 3 on page 129.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 16 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących nie- zdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION
		śmier- tel- nych <i>fatal</i>	cięż- kich se- rious	lżej- szych <i>ligh- ter</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>	
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM2005	3352	14	22	3316	13	811	2390	TOTAL
2010	3772	10	21	3741	33	1066	2459	
2015	3447	17	16	3414	38	1137	2140	
2016	3661	10	11	3640	66	1208	2335	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	49	2	–	47	–	8	38	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1088	–	7	1081	13	267	801	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	827	–	5	822	9	219	593	of which manufacturing
Budownictwo	228	2	–	226	–	47	179	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	519	1	1	517	12	209	288	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazyno- wa	209	2	1	206	–	53	154	Transportation and stor- age
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	35	–	–	35	–	14	20	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	7	–	–	7	1	5	1	Information and commu- nication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	45	–	–	45	4	16	23	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	53	–	–	53	2	8	43	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	35	2	–	33	–	16	17	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	85	–	–	85	5	49	30	Administrative and sup- port service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	308	1	1	306	9	124	172	Public administration and defence; compul- sory social security
Edukacja	322	–	–	322	7	111	200	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	633	–	1	632	12	264	343	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	28	–	–	28	1	11	15	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	17	–	–	17	–	6	11	Other service activities

^a Zgłoszone w danym roku

^a Registered in a given year.

TABL. 16 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących nie- zdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION
		śmier- tel- nych <i>fatal</i>	cięż- kich <i>se- rious</i>	lżej- szych <i>ligh- ter</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>	
NA 1000 PRACUJĄCYCH (WSKAŹNIK WYPADKOWOŚCI) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (ACCIDENT RATE)								
OGÓŁEM 2005	7,37	0,03	0,05	7,29	0,03	1,78	5,25	TOTAL
2010	7,88	0,02	0,04	7,82	0,07	2,23	5,14	
2015	6,75	0,03	0,03	6,69	0,07	2,23	4,19	
2016	7,03	0,02	0,02	6,99	0,13	2,32	4,49	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8,83	0,36	–	8,47	–	1,44	6,85	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	10,02	–	0,06	9,96	0,12	2,46	7,37	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	9,25	–	0,06	9,19	0,10	2,45	6,63	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	6,66	0,06	–	6,60	–	1,37	5,23	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	5,27	0,01	0,01	5,25	0,12	2,12	2,92	<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>
Transport i gospodarka magazyno- wa	6,00	0,06	0,03	5,91	–	1,52	4,42	<i>Transportation and stor- age</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3,92	–	–	3,92	–	1,57	2,24	<i>Accommodation and catering ^Δ</i>
Informacja i komunikacja	0,88	–	–	0,88	0,13	0,63	0,13	<i>Information and commu- nication</i>
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	3,21	–	–	3,21	0,29	1,14	1,64	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	7,03	–	–	7,03	0,27	1,06	5,70	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,97	0,11	–	1,86	–	0,90	0,96	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	7,55	–	–	7,55	0,44	4,35	2,66	<i>Administrative and sup- port service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8,70	0,03	0,03	8,64	0,25	3,50	4,86	<i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>
Edukacja	4,80	–	–	4,80	0,10	1,65	2,98	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	12,73	–	0,02	12,71	0,24	5,31	6,90	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4,17	–	–	4,17	0,15	1,64	2,23	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	1,37	–	–	1,37	–	0,48	0,89	<i>Other service activities</i>

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (88). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agricul- ture, forestry and fish- ing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- port and storage	opieka zdrow- otna i pomoc spo- łeczna health and social work
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- słowe of which manu- facturing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY EVENTS CAUSING INJURY								
OGÓŁEM	2005 3352	45	1362	1181	264	322	218	488
TOTAL	2010 3772	73	1251	1057	340	577	138	570
	2015 3447	48	1076	819	197	499	220	640
	2016 3661	49	1088	827	228	519	209	633
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi	97	1	49	39	8	14	3	5
Contact with electrical voltage tem- perature, hazardous substances and chemicals								
Zderzenie z lub uderzenie w: Horizontal or vertical impact with or against:								
nieruchomy obiekt	1166	10	276	215	56	135	77	257
a stationary object								
obiekt w ruchu	674	10	262	177	62	112	33	48
object in motion								
w tym przez: of which by:								
spadający obiekt	303	5	127	72	36	47	10	16
falling object								
poruszający się lub transpor- towany obiekt	111	2	39	32	10	26	6	12
moving or transported object								
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	518	1	204	173	44	99	13	80
Contact with sharp, coarse and rough object								
w tym kontakt z przedmiotem ostрым	327	1	135	117	15	80	4	52
of which contact with sharp ma- terial agent								
Uwięzienie, zmiżdżenie	237	5	130	105	16	38	7	17
Pretension, crush, etc.								
Obciążenie fizyczne lub psychiczne . Physical or mental stress	506	6	107	77	19	79	42	122
w tym obciążenie układu mię- śniowo-szkieletowego	449	3	102	74	16	74	39	109
of which physical stress on the muscular-skeletal system								
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	103	8	6	3	3	3	19	35
Aggression human or animal								
Pozostałe	360	8	54	38	20	39	15	69
Others								

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (88). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struction	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- port and storage	opieka zdro- wotna i pomoc spo- łeczna health and social work
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemys- łowe of which manu- facturing				
OGÓŁEM 2005	6335	78	2751	2372	653	597	384	732
TOTAL 2010	6940	124	2534	2158	736	1039	248	907
..... 2015	6526	82	2358	1799	455	1067	410	902
..... 2016	6823	88	2297	1791	476	1110	418	928
Niewłaściwy stan czynnika materialnego <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>	809	7	334	263	56	71	82	126
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>								
pracy <i>work</i>	303	6	116	91	41	48	11	31
stanowiska pracy <i>work post</i>	414	9	161	128	55	54	26	45
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym <i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>	436	4	199	159	45	74	12	37
Nieużywanie sprzętu ochronnego <i>Not using protective equipment</i>	92	2	41	31	3	29	1	1
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika <i>Inappropriate wilful employee action</i>	386	7	190	145	29	98	13	19
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b <i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>	133	2	33	22	7	20	5	35
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika <i>Incorrect employee action</i>	4014	48	1153	901	226	692	248	600
Inne <i>Other</i>	236	3	70	51	14	24	20	34

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (89). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE ^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	3041	2247	2084	2004	T O T A L
w tym wypadki śmiertelne	20	16	12	11	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	1516	1173	1018	1002	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	200	166	158	146	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	78	50	24	28	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	371	294	278	238	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	371	241	177	180	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie:					influence of:
skrajnych temperatur	23	10	6	7	extreme temperatures
materiałów szkodliwych	2	1	4	—	hazardous materials
inne wydarzenia	480	312	419	403	other events

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Ź r ó d ł o: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Who received one-off accident compensations.

S o u r c e: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (90). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA ^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with					
				ze środowiskiem pracy <i>work environment</i>		z uciążliwością pracy <i>strenuous conditions</i>		z maszynami szczególnie nie- bezpiecznymi <i>particularly dan- gerous machinery</i>	
		ogółem <i>grand total</i>	w tym przez jedną grupę czynni- ków <i>of which one group of factors</i>	razem <i>total</i>	w tym przez jedną grupę czynni- ków <i>of which one group of factors</i>	razem <i>total</i>	w tym przez jedną grupę czynni- ków <i>of which one group of factors</i>	razem <i>total</i>	w tym przez jedną grupę czynni- ków <i>of which one group of factors</i>
		na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>							
OGÓŁEM	2005	110,6	85,0	80,3	56,8	19,6	19,2	10,8	9,0
TOTAL	2010	94,2	68,8	70,3	48,0	13,7	12,3	10,2	8,5
	2015	92,1	71,0	66,6	48,7	15,3	14,2	10,2	8,0
	2016	90,4	69,1	66,6	48,7	13,2	11,8	10,6	8,6
sektor publiczny		63,7	50,6	36,5	26,5	22,4	19,5	4,7	4,6
public sector									
sektor prywatny		101,3	76,6	78,9	57,8	9,4	8,6	13,0	10,2
private sector									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 19 (90). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with					
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie nie- bezpiecznymi particularly dan- gerous machinery	
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	117,0	81,5	97,6	73,6	0,7	–	18,7	7,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł	159,0	120,0	120,9	88,0	19,1	16,3	19,1	15,7
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe ..	133,8	106,0	93,7	73,5	18,2	14,8	21,9	17,7
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo	85,0	75,3	61,2	54,1	16,4	15,3	7,4	5,9
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	13,9	8,6	6,1	2,3	4,0	3,9	3,8	2,3
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazyno- wa	61,5	59,3	13,2	12,4	38,5	37,2	9,7	9,7
<i>Transportation and storage</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2,8	0,6	1,7	0,6	–	–	1,1	–
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	41,3	27,5	36,7	27,5	–	–	4,6	–
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja	46,2	46,2	45,1	45,1	0,5	0,5	0,6	0,6
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społecz- na	24,4	12,2	24,0	11,9	0,2	0,2	0,1	0,1
<i>Human health and social work activities</i>								

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 20 (91). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA ^a WEDŁUG GRUP CZYNNIKÓW ZAGROŻEŃ**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYEES WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS ^a BY GROUPS OF HAZARDOUS FACTORS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w osobach in persons				w od- set- kach in per- cent	
OGÓŁEM	22422	18700	18202	18509	100,0	TOTAL
zagrożenia związane:						hazard connected
Ze środowiskiem pracy	16268	13960	13166	13639	73,7	With work environment
działanie:						influence of:
jednej grupy czynników	11506	9526	9633	9976	53,9	one group of factors
dwóch i więcej grup czynników	4762	4434	3533	3663	19,8	two or more groups of factors
Z uciążliwością pracy	3963	2710	3027	2698	14,6	With strenuous work
działanie:						influence of:
jednej grupy czynników	3898	2433	2809	2407	13,0	one group of factors
dwóch i więcej grup czynników	65	277	218	291	1,6	two or more groups of factors
Z czynnikami mechanicznymi	2191	2030	2009	2172	11,7	With mechanical factors
działanie:						influence of:
jednej grupy czynników	1823	1691	1590	1759	9,5	one group of factors
dwóch i więcej grup czynników	368	339	419	413	2,2	two or more groups of factors

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 21 (92). **ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2016 R.**
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowa- dzenie oceny ry- zyka zawodo- wego <i>Evaluation of occupa- tional risk</i>	Wyelimi- nowanie lub ograni- czenie ryzyka zawodo- wego <i>Elimination or limita- tion of occupa- tional risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowa- nia lub ograniczenia ryzyka zawodo- wego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organiza- cyjne <i>organiza- tional</i>	ochrony indywidu- alnej <i>individual- ity protection</i>
			na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>		
OGÓŁEM TOTAL	241	129	39	43	97
sektor publiczny	235	145	49	41	97
public sector					
sektor prywatny	243	122	35	44	97
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	331	287	59	83	268
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł	260	132	43	40	105
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe	245	122	45	40	99
of which manufacturing					
Budownictwo	271	179	43	78	150
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	195	76	24	33	58
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa	338	201	60	85	90
Transportation and storage					
Informacja i komunikacja	259	87	–	87	18
Information and communication					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	53	24	19	17	19
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	296	55	–	55	21
Administrative and support service activities					
Edukacja	116	40	29	29	17
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	218	146	39	30	121
Human health and social work activities					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str.133.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 133.

TABL. 22 (93). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

CHOROBY	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		DISEASES
	w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnio- nych <i>per 100 thous. paid employees</i>	
OGÓŁEM2005	304	82,1	TOTAL
.....2010	118	29,7	
.....2015	125	30,7	
2016	89	21,6	
w tym:			<i>of which:</i>
Pylice płuc	7	1,7	<i>Pneumoconioses</i>
Choroby opłucnej lub osierdza wywołane pyłem azbestu	1	0,2	<i>Diseases of pleura or pericardium in- duced by asbestos dust</i>
Astma oskrzelowa	3	0,7	<i>Bronchial asthma</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodo- wane nadmiernym wysiłkiem głosowym	21	5,1	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w śro- dowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	2	0,5	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environ- ment</i>
Choroby skóry	1	0,2	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	4	1,0	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykony- wania pracy	4	1,0	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is per- formed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślima- kowego spowodowany hałasem	2	0,5	<i>Bilateral permanent noise-induced hear- ing loss of cochlear type</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	36	8,8	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 23 (94). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze <i>Entitlements arising from work in particular conditions^b</i>
OGÓŁEM	2005	24212	30414	5467	35239	1654	1183	11436
TOTAL	2010	25669	25224	3564	19460	2742	436	242
	2015	20533	27675	2424	10391	1618	190	615
	2016	20380	24040	3183	10787	1534	177	515
sektor publiczny		4837	8494	719	3027	96	104	217
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		15543	15546	2464	7760	1438	73	298
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		801	690	—	21	—	—	—
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		14540	14983	1780	7135	1317	32	404
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe ...		6215	10016	729	3352	586	12	131
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		2777	2303	816	741	3	4	5
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		641	1046	26	376	23	15	3
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa .		1248	916	561	1888	10	34	43
<i>Transportation and storage</i>								
Informacja i komunikacja		—	—	—	—	—	—	—
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		110	123	—	68	31	—	—
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		—	13	—	10	—	—	—
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		39	740	—	440	—	—	—
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		224	3226	—	108	150	92	60
<i>Human health and social work activities</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str.132.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 132.

TABL. 24 (95). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY
I CHOROŢ ZAWODOWYCH^a

OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit	
		ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions
OGÓŁEM	2005	1106	1061	2485	2331
TOTAL	2010	1504	1471	3472	3375
	2015	1333	1307	4281	4101
	2016	1407	1388	4179	4076
sektor publiczny		488	477	3680	3473
public sector					
sektor prywatny		919	911	4445	4392
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		33	29	5976	5476
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		671	663	4132	4063
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe		508	501	3900	3811
of which manufacturing					
Budownictwo		155	154	5491	5451
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		122	122	3864	3864
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		50	49	4324	3949
Transportation and storage					
Informacja i komunikacja		—	—	—	—
Information and communication					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		8	8	8175	8175
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		4	4	3900	3900
Administrative and support service activities					
Edukacja		37	37	3643	3643
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		327	322	3535	3371
Human health and social work activities					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities.